

nefericire, nu se poate spune și despre corul „Musica Sacra“ al UNMB, condus de Marcel Costea), n-au reușit să-și învețe rolurile pe dinafară, pentru a-i permite lui Cristian Mihăilescu să realizeze cu ei și mișcarea scenică, și jocul actoricesc (acum, doar sugerat) prin care personajele trăiesc efectiv, concretizând astfel concepția regizorală asupra operei...

În schimb, orchestra „Concerto“ a UNMB (care, sub îndrumarea conducătorului ei permanent, prof. univ. Dorel Pașcu-Rădulescu, a susținut și precedenta execuție – parțială – a *opus*-ului) trebuie felicitată pentru formidabila interpretare a acestei partituri atât de dificile din punct de vedere pur tehnic și atât de complexe ca expresie. Desigur însă că principalul merit îi revine, și aici, lui Ludovic Bács – maestrul absolut al primelor audiții românești de muzică contemporană (printre care se înscriu, pe un loc privilegiat, și celelalte două mari opere ale lui Anatol Vieru: *Iona* și *Praznicul calicilor*), semnatarul înregistrării speciale cu *Ultimele zile*, *ultimele ore* și realizatorul unui număr record de creații lirice (din toate timpurile și școlile muzicale) prezentate în concert: maniera în care el a asigurat conducerea muzicală a permis vocilor să evolueze având siguranța că acordul lor deplin cu instrumentele este garantat în permanență de gestul dirijoral ferm și autoritar, dar totodată flexibil și inspirator.

Ultimele zile, ultimele ore. **Muzica:** Anatol Vieru. **Libretul:** Anatol Vieru, după Pușkin și Bulgakov. **Regia:** Cristian Mihăilescu. **Scenografia:** Adrian Cristea. **Conducerea muzicală:** Ludovic Bács. **Cu:** orchestra „Concerto“ și corul „Musica Sacra“ ale Universității Naționale de Muzică din București, soliști Mihai Lazăr (*Mozart*), Florin Demit (*Salieri*), Antonia Ioniță-Rusenescu (*Pușkina*), Monica Bancoș (*Gonczarova*), Florin Calița (*D'Anthes*, *Studentul* și *Nikita*), Valentin Racoveanu (*Heekeren*), Ștefan Schuller (*Nikolai I*), Cristian Coandă (*Benkendorf* și *Danzas*), Marius Nine (*Dubelt* și *Șășkin*), Nicolae Simonov (*Jukovski* și *Dolgorukov*), Octavian Crețu (*Bătkov*), Vasile Șerban (*Bogomazov*), Gabriel Bănică (*Rakeev*), Georgiana Costea (*Voronțova* și *Hangița*), Adrian Suciava (*Cameristul* și *Slujitorul*). Data premierei: 18 septembrie 2007.

Frumoasa Tosca, între reducătorul Scarpia și obezul Cavaradossi

Cum nu cunoșteam montarea operei *Tosca*, spectacolul cu care Opera Națională din Timișoara a participat la Festivalul Internațional „George Enescu“ din acest an, în clipa când în basilica romană Sant'Andrea della Valle a pătruns (cu mersul cuiva atins deopotrivă de un ușor nanism și de o gravă obezitate) un fel de sferă încinsă într-o ridicolă vestă roșie cu dungi și susținută de două bețe, mi-am închipuit că ar fi vorba despre un personaj inventat de regizorul bulgar Ognian Draganov, spre a potența comicul discret al Sacristanului interpretat de basul timișorean Marius Iuliu Mare; ei bine, m-am înșelat profund, căci imediat arătarea în cauză a început să cânte partitura lui Mario Cavaradossi, cu o voce de o profunzime și o forță, de o precizie și o subtilitate, de o strălucire și o sensibilitate care justificau pe deplin, din punct de vedere muzical, invitarea în

spectacol a tenorului dominican (născut în Republica Dominicană, adică!) Francisco Casanova.

În schimb, când Floria Tosca a intrat în scenă, plăcerea de a constata suplețea și frumusețea eroinei lui Puccini mi-a fost repede risipită de *vibrato*-ul lăbărtat și de intonația adesea imprecisă pe care probabil că glasul cântăreței germane Nadia Michael le-a căpătat din pricina neinspiratei sale treceri de la condiția de mezzosoprană la aceea de soprană.

Noroc cu *Angelotti* (căruia Octavian Vlaicu i-a împrumutat și noblețea staturii, și pe aceea a cântului), cu *Spoletta* (Cristian Bălășescu), cu *Sciaronne* (Dan Pataca) și cu celelalte personaje episodice (*Temnicerul* lui Iulian Iosip sau *Păstorul nevăzut* al Narcisei Brumar), convingător jucate de către soliștii teatrului timișorean...

Dar, mai ales, noroc cu septuagenarul bariton german Franz Grundheber, care a creat un Scarpia pe cât de seducător ca înfățișare, pe atât de odios prin imensa lui ticăloșie, cântând cu o voce a cărei perfecțiune timpul n-a știrbit-o nicicum și cu o bogăție a expresiei pe care experiența unei îndelungi și importante cariere lirice a rafinat-o la maximum.

Clasic atât ca regie, cât și ca decoruri – bulgarul Boris Stoianov meritând o distincție aparte pentru picturile (*Madona cu Pruncul* și *Maria Magdalena*) care împodobesc capela bisericii și, mai cu seamă, pentru tabloul din biroul-biblioteca al Palatului Farnese (*Martiriul Sfântului Sebastian*, a cărui contemplare sugerează publicului invizibilă tortură la care este supus Cavaradossi) – și costume (căci îmi închipui că acela – stupid și anacronic – al lui Cavaradossi îi aparține solistului însuși, iar nu ansamblului de veșminte create de către Krisztina Nagy...), spectacolul Operei Naționale din Timișoara m-a entuziasmat prin calitatea interpretării muzicale, susținută de o orchestră excelentă și coordonată de un dirijor – italianul David Crescenzi – capabil să asigure în chip remarcabil sincronizarea și echilibrul dintre voci și instrumente, mobilitatea acompaniamentului permițând continuu cântăreților o neîngrădită libertate de expresie.

Când reluarea bate premiera

Dacă tot n-a fost în stare să includă anul acesta nici măcar o interpretare (fie ea și în concert!) a lui *Oedipe* (lucru care nu s-a mai întâmplat niciodată, în cele 17 ediții anterioare ale reuniunii internaționale închinată celui mai important muzician român din toate timpurile!), bine cel puțin că Festivalul „Enescu” și-a propus să readucă pe afișe spectacolul-coupé cu celelalte două capodopere interbelice ale componisticii noastre – baletul *La piață* de Mihail Jora (1931) și opera *O noapte furtunoasă* de Paul Constantinescu (1935). Paradoxal, pe jumătate reluare (opera) și pe jumătate premieră (baletul), reprezentația Operei Naționale din București a început cu o surpriză plăcută și s-a sfârșit cu una cum nu se putea mai neplăcută...

Cea plăcută a fost interpretarea operei la un nivel remarcabil de precizie și tensiune dramatică, asigurat de o echipă solistică omogenă (Mihnea Lamatic în *Jupân Dumitrache*, Ion Dimieru în *Ipingescu*, Mihai Lazăr în *Chiriac*, Mariana Colpoș în *Veta*, Cristina Eremia în *Zița*, Adriana Alexandru în *Spiridon* și Valentin Racoveanu în *Rică Venturiano*) și de o orchestră perfect pusă la punct, sub conducerea unui muzician (Cornel Trăilescu) înzestrat (chiar și astăzi, la vârsta de 81 de ani!) cu o